

Veenweiden Nieuwsbrief

15

SEPTEMBER 2023

Van en voor ons allemaal

In de Krimpenerwaard, een unieke en oer-Hollandse plek, koesteren we onze natuur, landbouw en recreatie. Met 2.250 hectare nieuwe natuur creëren we een thuis voor dieren en planten, met een prima waterkwaliteit. Met vitale en toekomstgerichte landbouw. Waar inwoners en bezoekers genieten van deze schitterende omgeving. Gemeente, hoogheemraadschap en provincie werken hieraan, samen met (particuliere) grondeigenaren, agrariërs en natuur- en recreatieve organisaties.



Balanceren tussen natuur, landbouw en recreatie

Leo Barth, wethouder en voorzitter Stuurgroep Veenweiden Krimpenerwaard

"Sinds enkele maanden ben ik voorzitter van de Stuurgroep Veenweiden Krimpenerwaard. Een uitdagende taak waarbij het besluit om 2.250 ha veenweidennatuur aan te leggen centraal staat. Daarbij spelen veel belangen, waarbij het balanceren is tussen natuur, landbouw en recreatie.

Met de aanleg van zoveel nieuwe natuur lopen we voorop. Tegelijkertijd is de vruchtbare Krimpenerwaard ook belangrijk voor de voedselvoorziening. Dat moeten we wel meewegen in nieuwe plannen die op ons af komen.

Daarom is het belangrijk de agrarische sector in de Krimpenerwaard te behouden. We vragen de sector wel om maatregelen te nemen, zodat de bedrijven ook bijdragen aan de landelijke doelen voor natuur en stikstof, water en klimaat. Eén van de doelen is het beperken van bodemdaling in combinatie met het reduceren van CO2 uitstoot uit veen. Om de bodemdaling, die al eeuwenlang een probleem is in het gebied, in de hand te houden moeten we innovaties stimuleren en deze voldoende tijd geven.

We willen de Krimpenerwaard met haar unieke slagenlandschap behouden en versterken. Daarbij is de agrarische sector hard nodig. Gelukkig realiseren en beheren veel agrariërs in de Krimpenerwaard al zelf natuur- en landschapswaarden. Deze agrariërs zijn goede natuurbeheerders met wie we graag samenwerken aan een goede leefomgeving met plek voor de landbouw. Daarnaast is er nog altijd ongeveer 10.000 hectare agrarische grond in de Krimpenerwaard. We zetten ons er voor in dat de boeren hier kunnen blijven boeren.

Denkend aan de toekomst van de Krimpenerwaard, zie ik tussen de vitale kernen weilanden met koeien en weidse vergezichten met mooie wolkenluchten en weidevogels. Recreatieve fiets- en wandelpaden en agrariërs die hun boerenbedrijf kunnen blijven exploiteren. Het lied van de Krimpenerwaard zegt het treffend: 'Ja, de Krimpenerwaard, heel erg klein op de kaart, moet zo blijven, voor altijd bewaard.'

Wisja Pannekoek, wethouder recreatie en toerisme

"Den Hoek geeft al een kijkje in die toekomst. Daar is langs de provinciale weg de ontwikkeling van nieuwe natuur al goed zichtbaar in de aanleg van natuurvriendelijke oevers. Deze nieuwe natuur moet deels ook toegankelijk en beleefbaar zijn voor inwoners en toeristen. Daarom ben ik blij dat de gemeenteraad geld hiervoor vrijmaakt. Daarmee financieren we nieuwe wandelpaden, bankjes, fietsenstallingen en extra recreatieve voorzieningen zoals een vogelkijkhut of uitkijktoren."



vlnr: wethouder Wisja Pannekoek, uitvoerder Mark van der Slikke (GKB groep) en wethouder Leo Barth.





Zelfrealisator Holthuijsen aan de slag met bijen en houtsingel

Tino Holthuijsen is al meer dan 25 jaar trotse eigenaar van 1,5 hectare grond aan de Schenkelkade. Dit stuk grond langs de Goudseweg in Stolwijk betekent veel voor Tino. Met zijn plan voor herstel van de houtsingel, bijenkasten en bijenvriendelijk groen, is hij één van de 24 zelfrealisatoren. Zelfrealisatoren zijn particuliere grondeigenaren die op hun grond aan natuurbeheer gaan doen, en boeren die hun agrarisch bedrijf met natuurbeheer combineren.

Op zijn land houdt Tino paarden en al vanaf het begin helpt hij de natuur een handje op deze prachtige plek. Een deel van zijn perceel zaaide hij in met een kleurrijk kruidenmengsel dat bijen aantrekt. 'Als het hoog genoeg staat, maai ik het en maak er hooi van.' Daarnaast prijken er fruitbomen en bijzondere planten op zijn land dat grenst aan het Natuurnetwerk Nederland. 'Daar ligt een houtsingel die vroeger doorliep over mijn land, die wil ik herstellen.'

In 2016 vroeg de provincie of hij zijn grond wilde verkopen voor de aanleg van nieuwe natuur maar Tino werd liever zelfrealisator vanwege zijn grote natuurliefde. Samen met een provinciale bioloog ontwikkelde hij een plan om 'zijn' natuur verder te ontwikkelen tot hoe het er vroeger in de Krimpenerwaard uitzag. Helaas sloeg het noodlot vorig jaar toe: Tino's vrouw en tuinmaatje overleed. Maar Tino zet door 'ter nagedachtenis aan mijn vrouw die zo veel van deze plek hield'.

'Ik wil graag een groene mix planten die lang bloeit en veel nectar geeft voor bijen want ik volg een opleiding tot imker en wil bijenkasten plaatsen.' Tino wil specifiek de zwarte bij 'Apis mellifera mellifera' houden, de enige echte inheemse honingbij die helaas bijna uitgestorven is. De bioloog die het natuurplan opstelde vond het een mooie opgave: 'Ik leerde er zelf ook veel van'.



Werk in uitvoering: polder Den Hoek

De natuur herstelt zich snel: onlangs hebben we percelen afgeplagd, zaaiden deze in, en kijk: binnen enkele weken zijn ze groen. In Polder Den Hoek verwijderden we in enkele delen van het gebied de bovenste voedselrijke bodemlaag (dit noemen we afplaggen) om inheemse kruiden goed te laten groeien. We ontwikkelen hier vijf verschillende soorten natuur met hun eigen begroeiing, waaronder natte en droge gebieden. Het aanleggen van natuurvriendelijke oevers en sloten met waterplanten is goed voor watervogels en verbetert de waterkwaliteit, een belangrijk doel van ons project. De afgegraven grond verwerken we in dammen en peilscheidingen om het natuurgebied van het agrarisch gebied te scheiden. Zo komen er minder voedingsstoffen in het water en kan de natuur zich goed ontwikkelen. Bovendien verhogen we met de grond de perceelkoppen, zodat natuurbeheerders gemakkelijk met hun tractor kunnen manoeuvreren. We streven ernaar de graafwerkzaamheden de komende weken af te ronden, voordat het te nat wordt voor zware machines op de percelen. Aannemer GKB begint dit najaar met de aanleg van stuwen en peilscheidingen op de Tiendweg Oost en Wetering Oost.

Rondleidingen 30 september

Wilt u van dichtbij zien en horen wat er gebeurt in polder Den Hoek? Ga aanstaande zaterdag 30 september mee met



de rondleiding om 9.00u, 11.00u of 13.00u. We ontvangen u bij de directiekeet, naast de voormalige ambulancepost op de rotonde bij polder Den Hoek. Daarna trekken we met huifkarren het gebied in waar de betrokken agrariërs, aannemer en projectteam u meer vertellen over plagpercelen, oevers, plasdras, flora en fauna. De rondleiding duurt circa 1,5 uur. Trekt u stevig schoeisel aan?

Aanmelden is noodzakelijk!

Dat kan via info@veenweidenkrimpenerwaard.nl

Inlooppreekuren

Kunt u zaterdag 30 september niet? U bent ook van harte welkom op één van de inlooppreekuren:

veenweidenkrimpenerwaard.nl/deelgebieden/den-hoek/den-hoek/planning-uitvoering

Op veenweidenkrimpenerwaard.nl vindt u ook meer informatie over Den Hoek: veenweidenkrimpenerwaard.nl/deelgebieden/den-hoek

Bestrijding watercrassula in Beijersche Stolwijk

In natuurgebied Het Purperreigerbanket in het Beijersche Stolwijk maakt de exotische plant watercrassula het de lokale natuur lastig. Deze aquarium- en vijverplant verspreidt zich de laatste jaren razendsnel door West-Europa. Watercrassula groeit snel, vormt dichte tapijten en kan sloten volledig overwoekeren. Waterplanten en -dieren sterven vervolgens door gebrek aan licht en zuurstof. Watercrassula aanpakken is erg lastig. Samen met aannemer Verboon Maasland dekken we de groeiplaats helemaal

af met grond om zo verdere verspreiding en schade aan een groter natuurgebied te voorkomen. De werkzaamheden duren tot uiterlijk december.





Wist je dat...

Het Zuid-Hollands Landschap vertelt Zaadbank in de bodem

In deelgebied Den Hoek realiseert [GKB Groep](#) kilometers aan natuurvriendelijke oevers. Langs het perceel van [Stichting Het Zuid-Hollands Landschap](#) komen bijvoorbeeld vijf meter brede oevers. Na het afgraven zie je duidelijk dat het oeverprofiel het kleidek (bruingrijs) doorsnijdt en dat het onderliggende (bos) veen zichtbaar wordt (donkerbruin). De oude uitgetrapte oever/kragge blijft behouden, die komt na het geleidelijk opzetten van het slootpeil onder water te liggen. De maatregelen verbeteren de (ecologische) waterkwaliteit en leveren bovendien een mooie zone op met nat schraalland en vochtig hooiland waar veel soorten kruiden en insecten van profiteren. De brede oever rondom vormt de laatste schakel voor het totaalbeheer van het perceel; hooilandbeheer met lichte machines, in het midden gericht op kruiden- en insectenrijk grasland met een overgang naar de watergangen met vochtig hooiland en schraalland. Spannend hoe de oever gaat begroeien, en wat er nog gaat kiemen uit de zaadbank in de bodem!



Even voorstellen: nieuw stuurgroep lid Josien van Capelle



Hoogheemraad Josien van Cappelle is het nieuwe lid van de Stuurgroep Veenweiden Krimpenerwaard. Ze heeft veel zin in haar nieuwe rol. 'Het is een prachtig gebied waar waterkwaliteit heel belangrijk is. Nu het werk in uitvoering is, ga je ook echt verandering zien. Het is mooi om in zo'n samenwerkingsverband nieuwe natuur te maken.'

Dit doet het Natuurbeheer- collectief (NBC) Krimpenerwaard

[Natuurbeheercollectief \(NBC\) Krimpenerwaard](#) bestaat uit vier natuur- en agrarische organisaties die samen het Natuurnetwerk Nederland (NNN) in ons gebied beheren: de 2.250 hectare nieuwe natuur in de Krimpenerwaard. Het Zuid-Hollands Landschap beheert 1.150 hectare, de rest is eigendom van de provincie, agrariërs of particulieren. Het NBC beheert de provinciegrond en coördineert een samenhangend beheer voor het hele NNN. Het NBC bestaat uit: Natuurcoöperatie Krimpenerwaard, Stichting Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer Weidehof, Stichting Het Zuid-Hollands Landschap en Natuur- en Vogelwerkgroep Krimpenerwaard.

In 2022 verpachtte het NBC 317 hectare natuurgrond aan 37 pachters: 138 ha vochtig weidevogelgrasland en 179 ha kruiden- en faunarijck grasland. Ruim 4 hectare beheert het NBC zelf. Zeven van de ruim 20 zelfrealisatoren pachten naast hun eigendomsgrond ook grond van de provincie, in totaal 270 hectare. Het NBC begeleidt pachters en zelfrealisatoren bij het beheer, in het groeiseizoen overleggen we vaak over bemesten, beweiden, beheren van storingssoorten en maaien. Ook adviseert het NBC de zelfrealisatoren bij het baggeren en slootbeheer en laat in eigen beheer het ecologisch beheer van oevers en sloten uitvoeren in pachtgebieden. Samen met het Zuid-Hollands Landschap maakt het

NBC een beheerplan voor de storingssoorten Akkerdistel, Krulzuring, Pitrus en Ridderzuring.

Zes veehouderijen, voor wie NBC als penvoerder optreedt, maken samen gebruik van de POP3-subsidieregeling om stallen te bouwen/aan te passen naar strooiselsystemen zodat meer vaste stalmest beschikbaar komt en maaisel uit de NNN als strooisel in de stallen gebruikt kan worden. In 2022 startte de bouw van de eerste vrijlooptal en werd met rubberen stalmatten een ligboxstal aangepast. Dit jaar vindt de bouw van twee nieuwe strooiselstallen plaats en wordt een bestaande ligboxstal omgebouwd naar een stroostervloer. De subsidie wordt beschikbaar gesteld door de Europese Unie. De vereiste provinciale cofinanciering wordt geleverd vanuit het Programma Veenweiden Krimpenerwaard en provincie Zuid-Holland.

In Den Hoek werkt het NBC volop mee aan de inrichting, zoals elders te lezen valt. In 2024 start de uitvoering in Oudeland, Kattendijksblok en Middelblok. De definitieve ontwerpen voor Veerstalblok en Bilwijk volgen in 2024, daar start de uitvoering in 2025.



Nieuws van HHSK: waterwerken

Nieuwe natuur en schoon en genoeg water zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Daarom voert het waterschap een aantal projecten uit om de waterkwaliteit en doorstroming te verbeteren.



Inlaten, duikers en bruggen

Zo realiseren we twee inlaten (buis door een dijk of onder een weg door) in Veerstablok en Bilwijk zodat er voldoende schoon water de natuurgebieden in kan stromen. Het schone water dat door de inlaat Vlist in Bilwijk het gebied instroomt, kruist de Bergvliet die een ander waterpeil heeft. Een nieuwe duiker bij de Bilwijkerweg zorgt dat deze twee sloten elkaar kunnen kruisen. Op de Oudelandse weg leggen we een nieuwe brug aan om het water aan weerskanten te verbinden en op de Gouderakse Tiendweg verstevigen we een brug.

De Nesse afmaken

Natuurgebied de Nesse is al een paar jaar geleden aangelegd. Nu ook de zelfrealisatoren het gebied gaan beheren, nemen we de laatste maatregelen: we leggen een stuw aan en twee duikers door de Nesse Tiendweg en we passen een aantal dammen aan. Daarna is dit gebied klaar om de nieuwe natuur goed te laten ontwikkelen.

Bovenstaande maatregelen vallen onder de derde fase van het Watergebiedsplan Krimpenerwaard en dragen bij aan het verbeteren van de waterkwaliteit, zodat deze voldoet aan de Europese Kaderrichtlijn Water (de KRW).



Wie zijn betrokken

Dit zijn de partijen die meewerken aan de uitvoering van het programma Veenweiden Krimpenerwaard:

- Gemeente Krimpenerwaard
- Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard
- Provincie Zuid-Holland
- 24 zelfrealisatoren (boeren die hun agrarisch bedrijf met natuurbeheer combineren en particuliere grondeigenaren die op hun grond aan natuurbeheer gaan doen)
- Zuid-Hollands Landschap
- Natuurbeheercollectief (NBC) Krimpenerwaard
- Vijf aannemers: GKB Realisatie BV, De Heer Land & Water BV, De Kuiper Civiel- en Waterbouw BV, Aannemingsbedrijf Verboon Maasland, De Vries Stolwijk BV



Europees Landbouwfonds voor
Plattelandontwikkeling:
Europa investeert in zijn platteland



provincie
Zuid-Holland



Hoogheemraadschap van
Schieland en de Krimpenerwaard



gemeente
Krimpenerwaard

Colofon

Deze Nieuwsbrief is een uitgave van de Stuurgroep Veenweiden Krimpenerwaard

Aanmelden en afmelden voor de nieuwsbrief, stel uw vraag of maak een afspraak voor een gesprek via:
info@veenweidenkrimpenerwaard.nl

Meer informatie:

www.veenweidenkrimpenerwaard.nl

Samenstelling en redactie:

Programmabureau Veenweiden Krimpenerwaard

Vormgeving:

Vakteam Grafimedia,
provincie Zuid-Holland

Beeldmateriaal:

Zuid-Hollands Landschap, Provincie Zuid-Holland, Stephan Tellier, NBC Krimpenerwaard, Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard, gemeente Krimpenerwaard, Rhodé Zorge